

RINGERIKE, ASKER OG BÆRUM TINGRETT

DOM

Avsagt: 08.01.2025

Saksnr: 24-099114MED-TRAB/TSAV

Rettsens leder: Tingrettsdommer Kirsten Bleskestad

Meddommere:

Cathrine Jensen
Knut Fosserud

Påtalemyndigheten

Politiadvokat Amna Moammar

mot

tiltalte

Advokat Peder Morset

DOM

tiltalte [REDACTED] er født [REDACTED] 1992 og bor i [REDACTED].

Ved tiltalebeslutning av 19. juni 2024 utferdiget av statsadvokatene i Oslo er han satt under tiltale ved Ringerike, Asker og Bærum tingrett for overtredelse av

Vegtrafikkloven § 31 første ledd, jf. § 3

for å ha overtrådt bestemmelsen om at enhver skal ferdes hensynsfullt og være aktpågivende og varsom så det ikke kan oppstå fare eller voldes skade og slik at annen trafikk ikke unødig blir hindret eller forstyrret.

Grunnlag:

Torsdag 11. april 2024 i Sundbyveien ved avgjøringen til Seilforeningsveien i Asker, idet han skulle svinge til venstre var han ikke tilstrekkelig oppmerksom og oppdaget ikke tiltalte [REDACTED] som kom på sykkel i motgående retning. Det oppsto et sammenstøt mellom bil og sykkel. Som følge av sammenstøtet fikk tilt. [REDACTED] flere sår/skrubbskader og rammen på sykkelen knakk.

Hovedforhandling ble holdt 3. januar 2025. Under hovedforhandlingen rettet møtende aktor navnet tiltalte [REDACTED] i gjerningsbeskrivelsens første setning til «fornærmede [REDACTED]». I andre setning ble «tilt. [REDACTED]» rettet til «forn. [REDACTED]».

Tiltalte møtte og erkjente seg ikke skyldig etter tiltalebeslutningen.

Retten mottok forklaring fra fire vitner, og det ble foretatt slik dokumentasjon som framgår av rettsboken.

Aktor la ned slik påstand:

1. tiltalte [REDACTED], f. [REDACTED] 1992 dømmes for overtredelse av vegtrafikkloven § 31 første ledd, jf. § 3 til å betale en bot stor kr 14 000, subsidiært 14 dager fengsel.
2. tiltalte [REDACTED] f. [REDACTED] 1992 dømmes til å betale skadeserstatning oppad begrenset til 80 842 til fornærmede [REDACTED] innen 2 - to - uker fra forkynnelsen av dommen.

Forsvarer la ned påstand om at tiltalte frifinnes, subsidiært at han anses på mildeste måte.

Rettsens vurdering

Skyldspørsmålet

Faktum

Torsdag 11. april 2024 omkring kl. 1930 fikk politiet melding om en trafikkulykke mellom personbil og syklist i Sundbyveien i Asker, ved avkjøringen til Seilforeningsveien. Tiltalte [REDACTED], som var fører av personbilen, skulle svinge til venstre for å parkere på parkeringsplassen på andre siden av veien. Fornærmede [REDACTED] kom syklende i motgående

retning. Uhellet skjedde da tilt. skulle svinge og krysse motgående kjørebane. Tiltaltes bil traff forn. sykkel med venstre støtfanger. Sykkelen ble totalskadet som følge av uhellet, men forn. fikk kun begrensede skader. Han ble forslått, men fikk ikke varige mén. Det var kun mindre skader på personbilen.

Når det gjelder de nærmere omstendigheter omkring ulykken – og årsaken til denne – bemerker retten at all rimelig og fornuftig tvil skal komme tiltalte til gode. Påtalemyndigheten har bevisbyrden for at vilkårene for straffskyld er oppfylt.

Retten mener det er hevet bortenfor rimelig tvil at fornærmede kom syklende i høy hastighet. Vurderingen styrkes av loggført hastighet fra hele sykkelturen fremlagt av fornærmede. Den loggførte hastigheten er en utskrift fra GPS-signaler som ikke er nærmere beskrevet for retten utover fornærmedes forklaring. Fornærmede har ut fra loggen selv anslått farten til 34 km/t. Grafen viser en hastighet langt over 40 km/t like før ulykken fant sted. Retten har ikke tilstrekkelig grunnlag for nøyaktig å angi farten, men retten mener det ut fra forannevnte finnes bevist at farten kort tid forut for ulykken var minst 40 km/t som også er fartsgrensen på stedet. At fornærmede holdt høy hastighet styrkes av forklaringene fra forsvarers to vitner. Fornærmede ble observert på sykkelen i høy fart umiddelbart forut for ulykken.

Retten har ikke grunn til å trekke i tvil tiltaltes forklaring om at han så seg godt om før han startet å svinge, både til venstre og rett frem. Det er heller ikke grunnlag for å konkludere med at tiltalte holdt for høy hastighet under manøveren som førte til ulykken. Han måtte likevel svinge og krysse motgående kjørebane. Dette innebærer at han fikk vikeplikt for møtende trafikanter. Det forhold at sykkelen ble truffet med bilens venstre forskjerm viser at tiltalte ikke var kommet langt i sin svingmanøver da ulykken skjedde.

Lovanvendelsen. Uaktsomhetskravet

Tiltalebeslutningen gjelder overtredelse av vegtrafikkloven § 31 jf. § 3 hvor det fremgår at:
...enhver skal ferdes hensynsfullt og være aktpågivende og varsom så det ikke kan oppstå fare eller voldes skade og slik at annen trafikk ikke unødig blir hindret eller forstyrret.

Spørsmålet er om tiltalte, ved den manøveren han foretok, ikke har opptrådt tilstrekkelig oppmerksomt og slik at han ikke oppdaget fornærmede som kom på sykkel i motgående retning.

Det gjelder et strengt aktsomhetskrav i trafikken. Ved vurderingen skal det også ses hen til forn. handlemåte. Spørsmålet er om tilt. var så oppmerksom som han etter vegtrafikkloven § 3 er forpliktet til. Utgangspunktet er at tilt. handling skal sammenlignes med en objektiv norm for forsvarlig opptreden. I Engstrøm; *Vegtrafikkloven og trafikkreglene 4 utg.* er det på side 62 uttalt om aktsomhetsvurderingen:

«Motorvogner innebærer et stort farepotensial. Gjennom sin fart, tyngde og lettbeveglighet vil en motorvogn ha lett for å volde skade, og den skade som voldes, vil

lett kunne bli betydelig. Dette taler i retning av at aktsomhetsnormern må være streng. På den annen side må aktsomhetsnormen ikke gjøres urimelig streng. Motorvogner, og da særlig biler, er allemannseie. For svært mange mennesker er en motorvogn også et nødvendig transportmiddel.

Andre trafikantgrupper, f.eks gående og syklister, har på langt nær de samme fare- og skadepotensial som motorvogner. Det er reelt sett ikke så stor grunn til å operere med en streng aktsomhetsnorm for disse trafikanter. Slik er også gjeldende rett».

Retten tar etter dette utgangspunkt i at aktsomhetsnormen som kan stilles til syklister er mindre strenge enn den som stilles til bilførere. Det pekes likevel på at også en sykkel innebærer et ikke ubetydelig farepotensial ved slike hastigheter som det er tale om i saken her.

Som fremholdt kan også fornærmedes forhold være av betydning for skyldvurderingen. Det heter i Rt-2009-299 avsnitt 31:

I tillegg kommer at fotgjengeren gikk på rødt lys. Den uaktsomme fører kan riktignok i utgangspunktet ikke bli straffri selv om også den fornærmede har vært uaktsom, jf. blant annet avgjørelsen i Rt-2001-115. Det følger imidlertid av det jeg har sitert fra forarbeidene at den fornærmedes atferd likevel etter omstendighetene kan være et moment i helhetsvurderingen av sjåførens skyld. Særlig gjelder det dersom atferden må karakteriseres som ekstraordinær eller upåregnelig. Dette er også forutsatt i rettspraksis, jf. blant annet Rt-2000-1785 og Rt-2008-620 avsnitt 21.

Syklistsens høye hastighet innebar slik retten ser det uaktsom opptreden sett hen til at veien er smal, og at sammenstøtet fant sted i en svak kurve med mindre oversikt. Men hans forhold er som det fremgår over ikke avgjørende for vurderingen av bilførerens atferd.

Enkelte situasjoner i trafikken krever særlig aktsomhet. Dette gjelder blant annet i tilfeller der tiltalte har vikeplikt, jf. HR-2018-2189-A avsnitt 14. Det konkrete risikobildet står etter rettspraksis sentralt for de krav som stilles til forsvarlig opptreden. Det skal også i disse situasjonene skje en konkret bedømmelse av tiltaltes handlemåte. Det følger videre av trafikkreglene § 7 nr. 3 at kjørende «som vil svinge, har vikeplikt for gående eller syklende som skal rett frem på kjørebane eller vegens skulder». En bil som skal svinge og krysse en syklists kjøreretning, har vikeplikt. Dette innebærer at situasjonen krevde særskilt aktsomhet fra tiltaltes side. Vegen hadde en bredde som innebar at den ikke hadde gul midtlinje, og stedet inngår i en sykkelrunde som er vel kjent blant syklister. Tiltalte har selv forklart at stedet er uoversiktlig med en sving noe lenger fremme og vegetasjon langs veibanen. Det krever særlig oppmerksomhet å krysse vegbanen.

Retten mener at det ikke er upåregnelig på et sted som det aktuelle at en bilfører møter på en syklist i relativt stor fart. Retten mener videre at tilt. i den aktuelle situasjonen burde sett forn. Slik retten ser det, også hensett til forn. opptreden, hevet bortenfor rimelig tvil at tiltalte ikke brukte tiden som var nødvendig for å forsikre seg om at venstre veibane var klar da han svingte. tilt. har etter dette opptrådt uaktsomt. Uaktsomheten rammes av vegtrafikkloven § 3, og han skal domfelles i tråd med tiltalebeslutningen.

Straffutmålingen

Det skal fastsettes straff for overtredelse av vegtrafikkloven § 3. Tiltalte er en 32 år gammel mann som er straffet tidligere for overtredelser av vegtrafikkloven, blant annet § 3.

Straffenivået for manglende oppmerksomhet i trafikken vil variere etter arten, graden av skyld og konsekvensen av overtredelsen. Det er helt sentralt hvor grov uaktsomheten var, og den konkrete straffen vil variere. Riksadvokaten har i rundskriv RA 2021-2 gitt nærmere orientering om standardiserte bøtesatser som aktor har vist til.

Retten er enig med aktor i at forholdet tilsier en reaksjon av en bot. Aktor har vist til politiets bøtedirektiv når det gjelder nivået. Tiltalte er student og har ikke oppgitt å ha inntekt ut over lån og stipend fra Statens Lånekasse. Boten fastsettes til 14 000 kroner subsidiært fengsel i 14 dager, jf. straffeloven § 53.

Tiltalte har førerrett for bil. Det er ikke nedlagt påstand om tap av førerretten. Førerkortet har ikke vært beslaglagt, og retten har ikke merknader til at det ikke er nedlagt påstand om tap av førerrett.

Erstatningskravet

fornærmede har fremmet krav om erstatning for økonomisk tap som følge av ulykken. Aktor har nedlagt påstand om tilkjennelse av inntil 80 842 kroner. Kravet gjelder kjøp av ny sykkel, sykkeldeler og utstyr med det beløp skadelidtes forsikringsselskap ikke har dekket. Beløpets størrelse er ikke bestridt, men tiltalte har bemerket at en må se hen til skadelidtes medvirkning og bestemmelsen om lemping.

Skadeserstatningsloven § 5-1 nr. 1 første setning lyder:

«Dersom den direkte skadelidte eller erstatningssøkeren har medvirket til skaden ved egen skyld, kan erstatningen settes ned eller falle bort for så vidt det er rimelig når en tar hensyn til atferden, og dens betydning for at skaden skjedde, omfanget av skaden og forholdene ellers.»

Det skal ses bort fra den dagligdagse og uskyldige uaktsomheten, og et øyeblikks tankeløshet eller uoppmerksomhet bør ikke føre til reduksjon av erstatningen, jf. NOU 1977:33 side 40.

Selv om **forn.** holdt høy hastighet, og han tok en bevisst risiko. Retten mener ikke han alene hadde skylden for at han ble påkjørt, men at han gjennom den risikoen han utsatte seg for medvirket til skaden. Den uaktsomheten **forn.** viste har etter rettens vurdering ikke slik art eller tyngde at han ikke bør tilkjennes erstatning overhodet, men retten mener den veier så tungt at erstatningen bør settes ned. Erstatningskravet gjelder økonomisk tap som følge av ødelagt sykkel og utstyr. Det er uttalt i rettspraksis at domstolene bør vise stor varsomhet med å foreta betydelig avkorting i erstatningsansvar knyttet til personskade, også når skadelidtes forhold er grovt klanderverdig, jf. HR-2016-1464-A avsnitt 60. Retten antar at det også bør utvises en viss varsomhet ved avkorting av erstatning for tingsskade som her.

Etter en helhetsvurdering avkortes **forn.** erstatning med 50 prosent slik at han gis erstatning med 40 421 kroner.

Når retten er kommet til et slikt resultat, er det ikke grunnlag for ytterligere reduksjon av erstatningsansvaret etter skadeserstatningsloven § 5-2.

Sakskostnader

Det er ikke nedlagt påstand om sakskostnader, og slike ilegges heller ikke, jf. straffeprosessloven § 437 tredje ledd.

Dommen er enstemmig.

DOMSSLUTNING

- 1 **tiltalte**, født **1992**, dømmes for overtredelse av vegtrafikkloven § 31 første ledd jf. § 3, til en bot på 14 000 – fjortentusen – kroner, subsidiært fengsel i 14 – fjorten – dager.
- 2 **tiltalte** dømmes til å betale skadeserstatning til **forn., feil navn** med 40 421 – førtitusenfirehundreogtjueen – kroner innen to uker fra dommens forkynnelse.

Retten hevet

Kirsten Bleskestad

Cathrine Jensen

Knut Fosserud

Elektronisk forkynning

Retten har pålagt tiltalte å være tilgjengelig for elektronisk forkynning av avgjørelsen i perioden 8. januar – 15. januar 2025 jf. domstolloven § 163b tredje ledd.

Avgjørelsen er forkynt når mottaker signerer elektronisk. Den anses uansett som forkynt senest ved utløpet av det tidsrommet som er fastsatt i pålegget fra retten, med mindre mottaker har gyldig fravær.

Ankefristen utløper to uker etter at dommen anses forkynt.

Dokument i samsvar med original:
Beate Kyung Næss

Til deg som har fått en dom i tingretten

Her får du informasjon om:

1. anke til lagmannsretten
2. ny behandling i tingretten
3. straff og soning

1. Anke til lagmannsretten

Du har rett til å anke en dom fra tingretten til lagmannsretten. Å anke betyr at en annen domstol behandler hele eller deler av saken din på nytt.

Fristen for å anke er to uker

Du må anke dommen innen to uker fra den dagen dommen ble forkynt for deg. Er du pålagt å møte til forkynnelse, starter fristen fra det varslede forkynnestidspunktet, selv om du ikke møter.

Hva kan du anke over?

Du kan for eksempel anke hvis du mener at

- det ikke er godt nok bevist at du er skyldig i det du ble dømt for i tingretten
- retten har tolket loven feil
- straffen er for streng
- retten har gjort feil i saksbehandlingen
- andre deler av dommen er feil (erstatning, inndragning, tap av retten til å kjøre bil o.l.)

Kan lagmannsretten nekte å behandle anken?

Lagmannsretten vurderer alle anker, men den kan nekte å gi anken din full behandling hvis den mener det er klart at dommen ikke vil bli endret.

Hvis dommen kun gjelder en bot, inndragning eller tap av retten til å kjøre bil, vil lagmannsretten som regel ikke behandle anken, med mindre det er spesielle grunner for det.

På den andre siden vil lagmannsretten nesten alltid behandle en anke hvis saken gjelder en forbrytelse som kan føre til fengsel i mer enn seks år.

Innhold i anken

Dette må være med i anken:

- hvilken dom du anker over, og om anken gjelder hele dommen eller bare enkelte deler
- hva du anker over, for eksempel:
 - at det ikke er godt nok bevist at du er skyldig i det du ble dømt for i tingretten (beskriv gjerne hva du er uenig med tingretten om)
 - at retten har tolket loven feil (oppgi gjerne hvilke feil)
 - at straffen er for streng
 - at retten har gjort feil i saksbehandlingen (og i så fall hvilke feil)
- om anken gjelder inndragning
- om du krever ny behandling av erstatningskrav
- om du krever ny behandling av andre sivile krav som nevnt i straffeprosessloven § 3

Dette kan også være med i anken:

- nye bevis som du vil legge fram
- hvilket resultat du ønsker

Hvis du krever ny behandling av erstatningskrav eller andre sivile krav nevnt i [straffeprosessloven § 3](#), må du oppgi:

- om anken gjelder hele avgjørelsen
- hvilket resultat du ønsker
- feilene du mener har skjedd
- hvorfor du mener det er gjort feil (både faktiske feil og rettslige feil)
- bevisene du vil føre

Slik anker du

En advokat eller forsvarer kan gi deg råd om du bør anke eller ikke, og hjelpe deg med å skrive anken. Du kan også få hjelp til å skrive anken i tingretten, hos påtalemyndigheten eller av noen som jobber i fengselet. Du må selv underskrive på anken.

- Du kan levere anken skriftlig eller muntlig til tingretten der du fikk dommen.
- Du kan også levere anken til påtalemyndigheten, for eksempel politiet eller statsadvokaten.
- Er du i fengsel, kan du få hjelp av noen som jobber der til å sende inn anken.

Du får oppnevnt forsvarer hvis saken blir behandlet av lagmannsretten

Hvis lagmannsretten bestemmer at den skal behandle anken din, får du oppnevnt en forsvarer. Det er staten som betaler forsvareren, du skal ikke betale. Du kan vanligvis velge hvem du vil ha som forsvarer. Hvis du ønsker en bestemt forsvarer, skriver du det i anken.

2. Ny behandling i tingretten

Er du dømt i en straffesak, men var ikke til stede da saken din ble behandlet? Da kan du be om at saken blir behandlet på nytt. Da må du forklare hvorfor du ikke kunne komme til rettssaken, og hvorfor du ikke meldte fra i tide.

Fristen for å kreve ny behandling er to uker fra du har lest eller hørt dommen.

3. Straff og soning

Når skal du sone?

Når dommen er endelig behandlet (rettskraftig), vil politiet sende den til Kriminalomsorgen, som sender deg innkalling til soning. Dette gjelder alle typer straff.

- Er du dømt til fengsel, får du innkalling minst tre uker før du skal møte fram til soning.
- Hvis du har spesielle ønsker om når du skal sone, må du fortrest mulig ta det opp med Kriminalomsorgen.

Kan du sone hjemme?

Har du fått en ubetinget fengselsstraff på under seks måneder? Da kan du søke om å få sone hjemme med elektronisk kontroll (soning med fotlenke). Hvis du er aktuell for en slik soningsform, vil Kriminalomsorgen sende deg informasjon og søknadsskjema.

Kan du sone på institusjon?

Har du fått en ubetinget fengselsstraff på under ett år? Da kan du søke Kriminalomsorgen om å få sone straffen i en institusjon, som for eksempel gir deg:

- behandling av rusproblemer
- behandling av psykiske lidelser
- spesielle former for omsorg eller attføring

Mer informasjon og søknadsskjema får du hos Kriminalomsorgen.

Hva er betinget fengselsstraff?

Betinget fengselsstraff betyr at soningen er utsatt i en prøvetid. Hvis du ikke gjør noe straffbart i denne prøvetiden, slipper du å sone i fengsel. Hvis du gjør noe straffbart i prøvetiden, kan retten bestemme at du likevel skal sone hele eller deler av fengselsstraffen.

Det kan også være andre vilkår i dommen, som å gjennomføre Narkotikaprogram med domstolskontroll (ND) eller et program mot ruspåvirket kjøring (RK). Her gjelder også det samme: Hvis du bryter vilkårene, kan retten bestemme at du må sone hele eller deler av straffen likevel.

Hva er ungdomsstraff?

Hvis du er dømt til ungdomsstraff, blir saken din sendt til Konfliktrådet. De kaller deg inn til et såkalt stormøte. Her skal dere forsøke å bli enige om hva du må gjøre for å unngå fengselsstraff. Hvis dere ikke blir enige, sendes saken tilbake til domstolen. Da vil retten bestemme om du skal sone hele eller deler av straffen i fengsel.

Hva er samfunnsstraff?

Samfunnsstraff betyr at du skal gjøre samfunnsnyttig tjeneste, delta i et program eller andre tiltak i et bestemt antall timer. Kriminalomsorgen bestemmer når og hvordan straffen skal gjennomføres. Hvis du gjør noe straffbart før du er ferdig med samfunnsstraffen eller bryter andre regler for samfunnsstraffen, kan retten bestemme at du må sone i fengsel i stedet.

Bot

Hvis du ikke betaler boten innen fristen, kan du få trekk i lønn. Boten kan også bli krevet inn ved hjelp av tvang. Går ikke det, kan du bli innkalt til å sone straffen i fengsel i stedet. Du kan søke Kriminalomsorgens bøteadministrasjon om å få gjøre bøtetjeneste (samfunnsnyttig tjeneste) i stedet for å betale boten.

Mer informasjon

- Mer informasjon om soning, straff og alternativer til fengselsstraff finner du på www.kriminalomsorgen.no.
- Se også straffegjennomføringsloven om de ulike formene for soning. Den finner du på www.lovdatabasen.no.
- Har du andre spørsmål, kan du kontakte fengselet, friomsorgskontoret eller ND-senteret du innkalles til.